

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWSEntered as second class March 7, 1914, at the Post Office of Chicago, Ill.,
under the Act of March 3, 1879.

VOL. XI.

Kaina 3c.

Chicago, Ill., Pirmadienis, Rugpjūčio-August 4 d., 1924

437

No. 187

Graikai įspėja
BulgarijąAlijantai susitaikė del
Dawso plano vykdymoWisconsino gubernatorius atsi-
sako mobilizuoti kariuomenę
demonstracijai

Padėtis Balkanuose

Graikija įspėja Bulgariją del
partizanų puolimų.

VIENA, Austrija, rugpjūčio 2. — Graikijos valdžia instruk-tavo savo ministerį Sofijoj pranešti Bulgarijos valdžiai, kad jeigu Makedonijos partizanų puolimai umai nepasiliaus, Graikija pavartosianti griežtų žingsnių padaryti galą bandų įsiveržimams į Graikijos teritoriją.

Tuo pačiu metu Bulgarija oficialiai įteikė Graikų valdžiai protestą del ekzekucijų Bulgarijos sienoj.

Iš Salonikų pranešama apie naują partizanų įsiveržimą, kuris tečiau buvęs Graikų kariuomenės atmuštas. Septyniolika puolimų buvę nukauti, kiti pabėgę atgal į Bulgariją.

Laukia Rusijos įsikišimo

Jeigu Bulgarija, Graikija ir Jugoslavija įsiveltų karam, manoma, kad Rusija taip pat nepasilikytų pasinga. Kai kuriuose rateliuose garsiai kalbama, kad komitadų (partizanų) žygiai yra Maskvos propaganda ir pinigais kurtomi. Komunistams stiprėjant Bulgarijoj, Maskva veikiausia neleistų, kad ji, Bulgarija, būtų užpulta.

Jeigu gi Rusija įsimaitytų į Bulgarijos kivičius su Graikija ir Jugoslavija, ji, be abejo, pul-tų tuojau Rumaniją, kadangi kitaip ji negalėtų vesti savo operacijų Bulgarijoj, turėdama po šonu Rumanijos armiją.

Šiandien Makedonija yra padalinta tarp trijų valstybių: vieną penktąją Makedonijos dalį turi Bulgarija, vieną penktąją dalį Graikija ir tris penktasias dalis Jugoslavija. Nuo pat sutarties Bulgarija vis turi akį atkreipus į Makedonijos teritoriją, kurią ji pirmiau valdė, ir visados vedė agitaciją, kad kaip nors tą prarastą kraštą atgautų.

Tardys Graikų žiaurumus.

SOFIJA, Bulgarija, rugp. 2. — Bulgarijos valdžiai prašant, mišri tardomoji komisija vyksta Graikų Makedonijon iširti incidentą ties Gornie Brodi, kam graikai suėmė sušaudė devynioliką Bulgarijos piliečių.

Bulgarijos ministerių kabinetas įsakė visiems valdžios departamentams tuojau paleisti nuo darbo visus tarnautojus, įtariamus, kad jie turi ryšių su komunistų organizacijomis. Įsakytą ypatingai žiūrėti, kad nepasilikytų nė vieno komunisto geležinkelio, pašto telegrafo ir telefono tarnyboj.

Alijantai susitaikė Daw-
so plano vykdymo
programuVokiečių delegacija atvyks kon-
ferencijon veikiausia pirmadienį.

LONDONAS, rugp. 2. — Pirmą Londono konferencijos stadiją pasibaigė laimingai. Alijantai galų gale pilnai susitarė Dawso eksperto plano vykdymo programą, ir tuojau po to tapo pasiūstas Vokietijai pakviestas atsiųsti konferencijon savo delegaciją, kuri turi but, atvyks Londonan pirmadienį (šiandien).

Po visos savaitės sunkaus darbo šiandien buvo palyginamai tyta konferencijoj. Trečioji komisija dirbo iki pirmos valandos ryto svarstydama ir bandydama susitarti del arbitracijos atsitikimo, jeigu reparacijų perdavimo komisija negalėtų del ko nors tarpusavy susitarti.

Anglai stoji už tai, kad arbitratūrius būtų apeliuojama tik tuo atveju, jeigu nesutinkančių būtų du, tuo tarpu francuzai buvo nusistatę, kad ir vienam nesutinkant dalykas būtų pavedamas arbitracijai. Tada komisija, negalėdama prieiti prie pilno susitarimo, tą dalyką paliko išspręsti konferencijos plenumi, kuris susirinko šį rytą.

Konferencija sutiko su francuzų noru ir priėmė pirmosios ir trečiosios komisijų raportus, ir kuriuos įeina ir francuzų kompromiso planas, kaip jis buvo pastaromis trimis dienomis priuostas ir kuris, sako, ir bankininkams esąs priimtinas.

Išsiskirtydami savaitės pabaigos pasilsiui konferencijos delegatai buvo gerame upe, — patenkinti nuveiktuju darbu. Amerikos atstovas, pulk. Logan, pareiškė, kad nuo pat Versalės sutarties tai buvus pasekmiausia konferencija.

Vokiečiai reikalauja umaus
evakuavimo Ruho.

Plenaro konferencijos posėdžio dabar veikiausia nebus ligi atvyks Vokietijos delegacija. Kiek tenka sužinoti iš esančių čia vokiečių "avangardo" narių, atvykę Vokietijos delegatai vargiai begu kelsią kokių nors prieštaravimų del finansinių ir ekonominių Dawso'o raportu provizijų, bet jie reikalauja vieno, butent, kad Ruho kraštas būtų koveveikiausia evakuotas. Umam evakuavimui pritaria visi aliantai, išskiriant, žinoma, Francijos, kuri iš to krašto, kol ji laiko užėmus, nori kuodau-giausia pasipelninti. Francuzai, kaip girdėt, buvo davę propoziciją ministeriui

pirmininkui MacDonaldui, kad Francija sutiktų tuojau apleisti Ruhrą, jeigu Anglija dovanotų jai skolą. Su tuo, žinoma, MacDonaldas negalėjo sutikti ir propoziciją atmetė. Anglija negali dovanoti skolos francuzams, kuomet ji pati turi mokėti skolas Amerikai, iš kurios ji skolinos, kad finansavus Franciją.

"Nebent pats Setonas palėtų mus perskirti"

LONDONAS, rugp. 2. — Konferencijai pagaliaus susitariusi Dawso'o planu, ministeris pirmininkas MacDonaldas, pasak United Press, linksmai šypsodamas priešius prie premjero Herrioto ir, ranką jam ištiesęs, taręs: "Visi dabar susitaikėme. Nebent pats Setonas galėtų mus vėl perskirti. Todėl, jei man leisite, aš tuojau pasiųsiu Vokietijai pakvietimą."

Herriot ir visi francuzų delegatai buvo taip pat labai patenkinti rezultatais ir spaudės rankas su kitais konferencijos dalyviais.

Upas Paryžiuje

PARYŽIUS, rugp. 2. — Aliantų konferencijos Londone susitarimas Paryžių priimta ne vienodai. Nacionalistai reikšmingai reikią pasipiktinimo ir apmaudo, tuo tarpu kairiosios partijos gėris ir džiaugias. Poincarininkų laikraštis Libertė pikti pastebi: "Rugpjūčio 2, 1914, invazija, — Rugpjūčio 2, 1924, kapituliacija."

Tečiau didžiama įtakingiausių politinių laikraščių ir grupių, kurioms jie atstovauja, sveikina tą susitarimą kaip geriausią Francijai išeitį, nes jeigu premjeras Herriotas kiek prakišęs, leisdamas suvaržyti Francijos laisvę elgtis savo nuožiūra su Vokietija, jei toji prasižengtų savo prievolių pildyme, tai užtat jis laimėjęs išgavimu garantijų, kad reparacijos bus vokiečių mokamos kaip reikiant natūra ir gyvais pinigais.

Antikarinės demonstraci-
jos MaskvojSmerkia ne tik karą, kapita-
lizmą, bet ir Antrąjį Inter-
nacionalą.

MASKVA, rugp. 3. — Jau nuo praeito trečiadienio Maskvoj ir kituose Rusijos centruose laikoma demonstracijos — prieš karą, prieš kapitalistinę valstybę, na, ir prieš Antrąjį Internacionalą.

Didžiausios tečiaus demonstracijos Maskvoj įvyko vakar, kuomet minios darbininkų, valdžios tarnautojų ir studentų organizacijų žygiavo gatvėmis su vėliavomis ir transparentais, smerkiančiais karą, militarizmą ir kapitalizmą. Visi fabrikai ir dirbtuvės sustabdė darbą nuo pietų, idant darbininkai galėtų tose demonstracijose dalyvauti.

Lenino karstas Raudonojojo aikštėj dabar vėl liko atidarytas, ir demonstracijoms pasibaigus daugelis ėjo į atlinkyti. Lankytojai tečiau turėjo turėti specialius vietos sovieto leidimus, kitaip nebuvo įleidžiami.

Kauno kriminalinė policija šiomis dienomis atidengė Kaune netikrų pasų bei dokumentų fabrikėlį. Arestuoti 4 asmenys, kurių tarpe vokiečių pilietis Berlino emigracijos biuro atstovas. Vedamas tardymas. [LŽ]

Lietuvos Seimo ratifikuo-
tos sutartys

WASHINGTONAS, liepos 31. d. [Lietuvos Respublikos Atstovybė]. — Šiandien Lietuvos Seimas ratifikavo šias sutartis: 1. prekybos sutartį su Vokietija; 2. prekybos sutartį su Norvegija ir 3. nusikaltėlių išdavimo sutartį su Jungtinėmis Valstijomis.

Atsisako dalyvauti karo
demonstracijose

Reikia demonstracijų taikai, o ne militarizmo propagandai, sako Wisconsin gubernatoriaus.

MADISON, Wis., rugp. 2. — Prezidentas Coolidge keletas dienų atgal paskelbė skirias rugsėjo 12 dieną kaip "Nacionalio Apsigynimo Dieną" ir atsisakė į visų valstijų gubernatorių, kad tą dieną būtų mobilizuotos kiekvienos valstijos karinės jėgos — nacionalė gvardija — karinėms demonstracijoms.

Pasirodo betgi, kad tokiame prezidento sumanymui ne tik daugelis šiaip piliečių nepritaria, bet priešingi yra ir kai kurie gubernatoriai. Pirmas užprotestavo Nebraskos valstijos gubernatorių, Charles W. Bryan, — tas pats, kurį demokratų yra nominavę kandidatų į viceprezidentus ateinantiems rinkimams. Bryan'as atskė prezidentui Coolidge'ui, kad šiuo laiku panašios karingos demonstracijos ruošti esą nepatogu.

Dabar vėl Wisconsin valstijos gubernatorių John J. Blaine viešai pareiškia, kad Wisconsin nacionalė gvardija "Apsigynimo dienos" demonstracijose nedalyvaus. Savo pareiškime gub. Blaine sako: "Gubernatorių laikosi tos nuomonės, kad dabar, kada visų civilizuo pasaulio kraštų žmonės reikalauja sumažinimo ginklavimos tiek sausumoj tiek jūre, visai nepatartina, kad Amerikos valdžia tokia propaganda ir demonstracijomis stiprintų karinį judėjimą."

IS VILNIAUS

Kudirka lenkams neištikimas.

Daug yra juokingų anekdotų apie cenzorius, kurie parodo stropumo ten, kur jis visai nereikalingas. Tokiu stropumu pasižymėjo ir Lenkų administracija neleidusi lietuvių vakare pasakyti V. Kudirkos monologą: "Lietuvos tilto atsiminimai."

Chicago ir apilinkė. — Niuarkstosi, veikiausia bus lietaus su perkunijomis; į pavakarį vėsiu; vidutinis, kartais stiprokas, didžiuj pietvakaris vėjas.

Vakar temperatūra vidutina: siekė 83° F.

PINIGŲ KURSAS

Šeštadienį, rugpjūčio 2, užsienio pinigų ne mažiau kaip už \$25,000 dolerių banku buvo skaitoma Amerikos pinigais šitaip:

Anglijos, 1 sv. sterlingų	\$4.43
Belgijos, 100 frankų	\$4.70
Danijos, 100 kronų	\$16.15
Italijos, 100 lirų	\$4.33
Francijos, 100 frankų	\$5.24
Lietuvos, 100 litų	\$10.30
Norvegijos, 100 kronų	\$13.58
Olandijos, 100 florinų	\$38.26
Suomijos, 100 markių	\$2.25
Švedijos, 100 kronų	\$26.68
Šveicarijos, 100 frankų	\$18.70

Amerikiečiai,
Francuzų
Vaišinami,
Apsivogė

PARYŽIUS, rugp. 2. — Po įvykusios Londone skelbimų agentų konvencijos, kurioj dalyvavo daugiau kaip tukstantis amerikiečių, burių jų, viso apie penki šimtai žmonių atvyko į Paryžių, kame jiems Francijos prezidentas Dumergue išskė Elysee rumuose pokylį. Kokylis buvo puikių puikiasias — aukso lėkštės, aukso peiliai, šaukštės, šaukštai...

Pokyliui pasibaigus, kada pradėta žiūrėti ir skaityti var-totieji stalai įrankiai, pasirodė, kad truksta keturiasdešimt septynių aukso šaukštų...

Amerika esanti skolinga
Francijai \$2,000,000,000

Poincare'o laikraštis surado, kad Amerika skolinus iš Francijos Washingtono laikais.

PARYŽIUS, rugp. 2. — Pasak poincaristų laikraščio La Libertė, Francija esanti skolinga Amerikai tik pusę to, kiek iki šiol buvę skaitoma, kadangi Amerika esanti kalta Francijai daugiau nei du milijardų dolerių.

La Libertė surado, kad Amerikos revoliucijos laikais Benjaminas Franklinas skolingas iš Francijos karaliaus 16 milijonų aukso frankų, o iš Francijos karalystės išdėnė 18 milijonų aukso frankų. 1783 metais, pasirašant taikos sutartį, karalius Liudvikas XVI panaikins asmeninę jam skolą 16 milijonų frankų, bet skola valstybės išdėnė, 18 milijonų aukso frankų, niekadus nebuvus panaikinta. Amerikos valdžia buvus sutikus tą skolą atmokėti dalimis, bet niekadus nemokėjęs.

Nuo to laiko praslinkę kone pusantro šimto metų. Skaitant 5 nuos, palukio, ta skola dabar siekianti ne mažiau kaip 10 milijardų aukso markių arba 2 milijardų dolerių. Tą sumą atitraukus iš 4 milijardų Francijos karo skolos Amerikai, Francija beliekanti kalta Dėdei Semui tik 2 milijardų dolerių.

"Nors tiesa, kad tos mobilizacijos tikslas yra tik supažindinti Amerikos žmones su naujoju krašto apsaugos planu, tečiau užsienio valstybės supras ją taip, kaip paprastas amerikietis supranta panašias demonstracijas kituose kraštuose."

"Turint omenę Amerikos dalyvavimą pastarajame didžiajame kare; turint omenę tas vil-tis ir idealus ir Amerikos nepasisekimą atsiekti savo tikslo — visuotinos taikos, — Amerika daug geriau padarytų, jei rugsėjo 12 dieną ji laikytų tokią demonstraciją, kuri svetimos valstybės vestų kelią į visuotinę, universale taiką."

ZEMĖ BALTGUODJOS
ZYDAMS

MINSKAS, rugp. 3. — Kad palengvinus sunkią vargingųjų žydų padėtį, centralinis Baltgudijos vykdomasis komitetas nutarė duoti jiems žemės nedideliams ukiams įsikurti. Žemės gaus dykai keli šimtai tukstančių žydų darbininkų, kurių 75 nuos. dabar yra bedarbiai.

Iš lakunų kelionės aplink
pasaulį

Amerikiečiai persiskyrė

HOEFN HORNAFJORDAS, Islandija, rugp. 3. — Skrendantieji aplink pasaulį Amerikos armijos aviatoriai, dabar jau savo kelionę suką namų linkui, persiskyrė. Vakar rytą visi trys aeroplanai išskrido iš Kirkwallo, Orkney Salų, Skotijoj, į Islandiją, bet del tirštos miglos pasimetė ir du sugrįžo atgal į Kirkwallą. Trečiasis, pilotuojamas leitenanto Erick Nelsono, nežiurint miglos, tęsė savo kelionę toliau ir tą pačią dieną, 3:40 po pietų, laimingai pasiekė Hoefn Hornafjorda, Islandijoj, apie 560 mailių nuo Kirkwallo.

Eritų aviatorius MacLarenas turėjo nelaimės

J. V. Pakraščių Sargybos Laivas Algonquin, tarp Atkos ir Altu Salų, rugp. 3. — Skrendantį aplink pasaulį Anglijos aviatorių MacLareną vakar kliudė nelaimė ties Nikolsku, Komandoriaus salose, tečiau ir jis ir kiti jo kompanai išliko nesužeisti.

Zanni Indijoje

KARACHI, Indija, rugp. 3. — Argentinos aviatorius maį Pedro Zanni, kurs savo kelionę aplink pasaulį laikos to paties kelio kaip ir Anglijos lakunas, vakar po pietų atskrido į Karachi.

DU AVIATORIAI UŽSIMUŠE

RANTOUL, Ill., liepos 31. — Nukritus aeroplanui žemėn, užsimušė skridusieji juo du lakunai, Anton Hruza, iš Chicagos, ir William Felgenheuer, iš Danvilės. Nelaimė atsitiko jiems bandant padaryti ore "kilpą" — apsisiversti per galvą, bet paėmė per daug trumpą radiusą.

Lietuvos žinios.

IS TAURAGĖS

Tauragėjėjusis dvisavaitinis laikraštis "Žemaičių Balsas", trukstant ekonominės pamos, greit privargo ir, vos spėjo išeiti 2-ras numerius, nekuriam laikui sustojė.

— Darbininkų bedarbių labai daug. Tikėjosi galėsią uždarbiauti tiesiant gelžkėlj Tauragė-Kretinga ir tt., bet veltui... Kai kurie darbuotojai b-vėję "Eglynas", bet pareikalavus kelis kartus poros mėn. darbo užmokesnio, b-vės pirmininkas pranešė, kad pinigai nėra gauti iš centro. Kiti buvo atvykę darbuotis net iš Biržų-Pasvilio apskrėčio. Gavę pranešimą atsiėmimui pinigų, atvažiavo traukinių, bet atvykus, pinigų negavo, prisiėjo grįžti namo pėstiem. Nekuriems prisieis uždario išsižadėti, nes atvažiuoti iš Biržų-Pasvilio apskr. antru kart Tauragėn nebeužteks uždirtų pinigų.

VILNIAUS ENDEKAMS
NERAMU

KAUNAS. [LŽ] — Vilniaus "Slowo" No. 138 vedamajame straipsny nusiivila savo vyriausybę ir ją ir Skirmuntą, kiek galėdamas, keikia, bet kas daryti — nežino.

Esą užsienio ministerija po Tautos Lygos posėdžių tvirtinusi, kad Vilniaus klausimas galutinai užbaigtas Lenkijos naudai; gi dabar pasirodė, kad ne tik neužbaigtas, bet net gi pastatytas T. Lygos dienotvarkėn ir jau turi paskirtą referentą (Bonini Longare).

— Visa tai patvirtinta dokumentu nuorašais. Ir apsispylimas "Slowo" didžiausias. Išvada tokia, kad vyriausybė nachaliskiausiai buvo pradėjusi apgaudinėti piliečius.

Telegrafinės Pinigų
Perlaidos Lietuvon
50 Centų

Šitas stebėtinai dalykas jau tapo įvykintas. Su pagalba tik ką įvestos Naujienų telegrafinės sistemos dabar galima siųsti pinigus Lietuvon telegramu tik už 50 centų. Šita sistema siunčiamieji pinigai yra išmokami Lietuvoje į 3 ar 4 dienas.

Už telegramą reikia mokėti tik 50 centų, visvien ar ilgas ar trumpas adresas, ar didelė ar maža suma. Litų kursas taip jau tapo labai atpigintas. Reikalaukite Naujienų telegrafinių perlaidų aplikacijų, iš kurių matysite atpigintą litų kursą siunčiant telegramu.

Siųskite savo giminėms pinigus Lietuvon telegramu per Naujienas. Kam-gi jie turi laukti visą mėnesį ar ilgiau, kada jie gali gauti pinigų į 3 ar 4 dienas, o jums tas nekaštuoja brangiau.

Naujienų Skyriai ir Agentai irgi priima siuntinius telegramais

Kam pertoli nueiti į Naujienų vyriausią ofisą, tie gali induoti pinigus pasiuntimui telegramu Lietuvon Naujienų autorizuotiems agentams: BRIDGPORT: AUŠRA: — 3210 S. Halsted St. TOWN OF LAKE: BENOŠIAUS APTIEKA: 1616 W. 47th St. ROSELAND: TUPIKAIČIO APTIEKA: 233 East 115th St.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St.,

Chicago, Ill.

NAUJENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday
By The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

Editor P. Grigaitis

1789 South Halsted Street
Chicago, Ill.
Telephone Roosevelt 8589

Subscription Rates:
\$3.00 per year in Canada.
\$7.00 per year outside of Chicago.
\$5.00 per year in Chicago.
8c per copy.

Entered as Second Class Matter
March 17th, 1914, at the Post Office
at Chicago, Ill., under the act of
March 2nd, 1879.

Naujienos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienų Re-
daktorius, 1789 So. Halsted St., Chicago
Ill. — Telefonas Roosevelt 8589

Užsienio kaina
Chicagoje — paštui
Metams \$5.00
Pusui metų 4.00
Trims mėnesiams 2.00
Vienam mėnesiui 1.50
Vilnam mėnesiui .75

Chicagoje per neštotojus
Viena kopija 8c
Savaitai 18c
Mėnesiui 75c

Susijusios Valstijos, ne Chicagoje,
paštui
Metams \$7.00
Pusui metų 4.00
Trims mėnesiams 2.00
Vienam mėnesiui 1.25
Vilnam mėnesiui .75

Lietuvon ir kitur užsienio:
(Atspėjimai)
Metams \$8.00
Pusui metų 4.00
Trims mėnesiams 2.00
Pinigus reikia siųsti pašto Money
Orderiu, kartu su užsakymu.

Amerikos Darbo Federacijos pildomoji taryba nutarė remti nepriklausomuosius progresistų kandidatus į prezidentus ir vice-prezidentus — La Follette'ą ir Wheeler'į. Tai yra svarbiausia žinia Amerikos politikoje nuo to laiko, kai įvyko Progresyvio Politinio Veikimo Konferencijos suvažiavimas Clevelande. Darbo Federacijos pasiryžimas eiti išvien su progresistais šių metų rinkimų kampanijoje suteikia šitam judėjimui tiek jėgos, kad jisai dabar gali drąsiai stoti kovon su kapitalistinėmis partijomis su vilčia ne tik užduoti joms gerą smugį, bet ir nugalėti jas.

Reikia džiaugtis, kad šitame judėjime dalyvauja ir socialistai. Taip darydami, jie pirmą kartą Amerikos istorijoje sueina į artimą kontaktą su plačiomis organizuotųjų darbininkų masėmis. Susidaro "bendras frontas" nuo Debso iki Gomperso.

Sueiti į daiktą tokioms skirtingoms srovėms, kurios per dešimtis metų kovojo viena prieš antrą, žinoma, negalima be kompromisų. Ir kompromisai tapo iš tiesų padaryti taip vienoje, kaip ir antroje pusėje. Socialistai nusileido progresistams, nereikalaudami, kad šie tuojaus priimtų grynai socialistinę programą; o senieji darbininkų unijų vadai sutiko atsisveikinti su savo "draugais" demokratų partijoje ir remti tą kandidatų sąrašą, už kurį stoja socialistai.

Butų bergždžias užsiėmimas svarstyti, kurios pusės "pasiaukavimas" yra didesnis. Svarbu, kad abi pusės iš šito susitarimo turės didelės naudos.

Amerikos darbininkai, nežiurint savo galingų ekonominių organizacijų politikoje iki šiol neturėjo beveik jokios reikšmės. Net labiausia atsilikusiose ekonominiuose atžvilgiu Europos ša-

lyse darbininkai sugebėjo iškviesti įvairių įstatymų, apsaugojančių juos nuo per daug didelio išnaudojimo; toliau nužengusiose šalyse yra uždraustas vaikų darbas fabrikuose, pasenusiems darbininkams mokama pensijos, bedarbiai gauna pašalpą iš valstybės išdo. O Amerikoje tokių įstatymų visai nėra; čia dažnai net ramūs darbininkų streikai yra slopinami ginkluotomis valdžios jėgomis ir teismų "indžonkšonais".

Šis skirtumas tarpe darbininkų padėties Amerikoje ir kituose kraštuose pareina nuo to, kad Amerikos darbininkai nemokėjo tinkamą būdą paversti savo politines teises. Jie arba visai šalinavo nuo politinio veikimo, arba pavesdavo politikos darbą dirbti kapitalistų partijoms.

Dabar skaitlingiausios Amerikos darbininkų organizacijos nutarė eiti kitokiu keliu. Atsimetimas nuo demokratų ir republikonų partijų ir prisidėjimas prie tų elementų, kurie remia La Follette'o kandidatūrą, yra pirmas žingsnis prie masinės darbininkų partijos sudarymo.

Socialistai yra įsitikinę, kad tokia partija neišvengiamai turės pavirsti darbininkų klasės pasiliuosavimo įrankiu. Juo aiškiaus dalyvaujantieji joje darbininkai supras savo padėtį dabartinėje visuomenėje, tuo sąmoningiau jie kovos ne vien prieš atskiras šios visuomenės ydas, bet ir prieš visą dabartinę sistemą. Yra tik tai laiko klausimas, kuomet masinė darbininkų partija pavirsta socialistine.

Todel socialistai nepaiso, to, kad organizacijos, iš kurių ketina susidaryti nepriklausoma darbininkų partija, šioje valandoje dar nepriima socialistų programos. Jie laiko savo pareigą stovėti su jomis greta ir darbuotis su jomis bendrai, kad padėtų joms greičiau surasti teisingą kelią.

Socialistai juk nemaną, kad jie gali išvaduoti darbininkus prieš darbininkų norą. Darbininkai turi patys save vaduoti; socialistų gi uždavinys yra apšviesti juos. Bet tas apšvietos darbas, žinoma, bus juo vaisingesnis, juo socialistai arčiau stovės prie darbininkų masių.

Nesenai šioje vietoje buvo rašyta apie Francijos Socialistų-Komunistų Sąjungą. Tai yra ypatinga politinė grupė, kuri atsitemė nuo komunistų, bet neprisiėdė prie socialistų. Jos vadas yra Frossard, buvęs Socialistų Partijos sekretorius. Tours suvažiavime, kur įvyko partijos skilimas 1920 metais, jisai labai karštai stėjo už Maskvą; bet vėliau jisai atsisakė jos klausyti.

Gegužės mėnesio rinkimuose šita grupė vietomis ejo išvien su "kairiuoju bloku", prie kurio buvo prisidėjusi ir Socialistų Partija.

Dabar Socialistų-Komunistų Sąjunga nutarė likviduoti save ir patarė savo

nariams grįžti į Socialistų Partiją. Pastaroji jau turi 61,500 narių. Dabar ji dar labiau sustiprės.

Apžvalga

PAKLIUVO ANT MESKERĖS.

"Tėvynė" rašo apie bylas, kurios paskutinių laikų tapo užvestos prieš keletą lietuvių laikraščių, tarp kitko ir prieš "Naujienas". Paminėjusi tuos apskųstus laikraščius, ji sako:

"Jie visi beveik vienodai 'nusidėję' — 'apsmeizę' visuomenės darbuotojus. Todel galima daryti išvadą, kad ar musų spauda ar visuomenės darbuotojai pradeda nustoti moralės lygsvaros. Vieni, matomai, nepaiso ką veikia, kalba, o antri — ką rašo."

Kiek tas dalykas paliečia "Naujienas", tai mes turime pastebėti, kad "Tėvynės" išvados yra visai ne vietoje. Ji be reikalo patikėjo komunistų šlamštui, kurie parašė, kad "Naujienos" ką tai "apsmeizusios". Žinutėje, del kurios vienas Chicago's daktaras priėjo prie mus laikraščio, ne per stipriai pasididinti stikla negalima surasti šmeizto.

Mes neabejojame, jogei tas profesionalas tikrai delto sugalvojo kabintį prie "Naujienų", kad jisai tikėjosi gauti reklamą pas komunistus. Per neapsižiūrėjimą ir "Tėvynė" jį pareklamavo.

SOCIALISTAI IR DARBININKŲ UNIJOS.

Nuo to, kaip nusistato santykiai tarp politinių ir ekonominių darbininkų organizacijų, priklauso socialistinio judėjimo pasisekimas.

Socialistai visuomet pirmiausia pradeda veikti politikoje ir organizuojasi, kaip politinė partija. Jeigu tarp šitos partijos ir ekonominių darbininkų organizacijų yra antagonizmas (priešingumas), tai socialistams yra sunku pasiekti darbininkų masės. Socialistinis judėjimas tuomet palieka silpnas.

Taip buvo per ilgą laiką Anglijoje, kur darbininkų unijos buvo ne tik ne socialistinės, bet net priešingos socialistams. Net tuomet, kai tos unijos ėmė veikti politikoje, jos nenorėjo su socialistais eiti išvien. Unijų sudarytoji Darbo Partija rėmė liberalus, o ne socialistus.

Šitą priešingumą tarpe darbininkų unijų ir socialistų paaiškinti tikrai ilgą ir daug kantrybės reikalaujanti darbu. Tai buvo daugiausia nabašninko Keir Hardie ir MacDonaldo nuopelnas. Jie sutvėrė socialistinę organizaciją po vardu Nepriklausomos Darbo Partijos. Ši organizacija įstojo, kaip autonominė dalis, į Darbo Partiją. Ačiu tam, socialistai gavo progos susitarti su organizuotųjų darbininkų masėmis. Laikui bėgant, Nepriklausomos Darbo Partijos įtaka Darbo Partijoje taip užaugo, kad visa Darbo Partija persiėmė socializmo dvasia ir socialistai patapo jos vadais.

Visai skirtingu keliu ejo darbininkų judėjimas Vokietijoje. Anglijoje darbininkų unijos atsirado pirmiausia, negu socialistų organizacija; o Vokietijoje pirma atsirado socialdemokratų partija ir tik po to — darbininkų unijos. Tas unijas socialdemokratų sutvėrė, delto jos iš pat pradžių buvo socialistinės pakraipos. Ekonominės darbininkų kovose socialdemokratų rėmė unijas, o politinėse kovose unijos rėmė socialdemokratus.

Todel Vokietijoje socialistinis judėjimas plėtojosi labai sparčiai, ir jau prieš karą jisai buvo pasiekęs tokios galios, kad

buvo galima tikėtis, jogei artimoje ateityje jisai paims viršų ant kaizerio valdžios ir ant buržuazijos. (Jisai veikiausia to ir būtų pasiekęs, jeigu karo pasekmėje nebūtų suirus ekonominis Vokietijos gyvenimas ir nebūtų susiskaldę patys darbininkai).

Viduryje tarpe Anglijos ir Vokietijos stovėjo romanios šalys — Francija ir Italija. Čia socialistai ėmė organizuotis labai anksti, bet jų organizacijos sugriovė arba labai susilpnino anarchizmas. Anarchistų įtakos pateko ir ekonomines darbininkų organizacijos. Kuomet socialistų partijos tose šalyse vėl sustiprėjo, tai jos rado darbininkų unijas su anarchistine spalva, ir tarp partijos ir unijų nebuvo sutikimo. Unijos buvo priešingos politikai, todėl buvo priešingos ir socialistų partijai.

Dabar tos anarchistinės tendencijos yra beveik visai išnykusios Francijos ir Italijos darbininkų unijose, ir jos jau veikia sutartinai su socialistų partijomis. Taigi dabar galima tikėtis, kad socialistinis judėjimas tenai turės gero pasisekimo. Kolkas jį dar trukdo bolševikiški skaldytojai, bet Maskvos kreditas kasdien puola vis žemiau.

Amerikoje darbininkų judėjimas vystosi panašiai, kaip Anglijoje. Čia irgi ilgą laiką nebuvo sutarimo tarpe darbininkų unijų ir socialistų partijos. Šita aplinkybė buvo didžiausia kliūtis socializmo augimui Amerikoje. Bet dabar socialistai jau gavo progos prieiti prie organizuotųjų darbininkų masių, kartu su jomis remdami nepriklausomą La Follette'o-Wheeler'io sąrašą.

Clevelando konvencijoje kartu su socialistais dalyvavo skaitlingos geležinkelio darbininkų unijos, stiprios rubsiuvių unijos, mašinistai ir visa eilė kitų darbininkų grupių. Dabar tos konvencijos nominuotąjį kandidatą į prezidentus nutarė remti ir stipriausioji šios šalies darbininkų organizacija — Amerikos Darbo Federacija. Tai yra pirmas atsitikimas Amerikos istorijoje, kad socialistams tenka darbuotis išvien su tokia milžiniška organizuotųjų darbininkų armija.

Visokie žilbiai iš dešinės ir iš kairės pusės pasakoja, kad šitas socialistų susitarimas su masinėmis darbininkų organizacijomis reiškia socialistų "pražuvimą". Jie nesupranta, kad tai yra proga, apie kurią socialistai svajojo per dešimtis metų! Iš socialistų susivienymo su ekonominėmis darbininkų organizacijomis gims toks pat galingas socialistinis judėjimas Amerikoje, kokį mes matome Anglijoje, Vokietijoje, Austrijoje, Belgijoje, Danijoje, Švedijoje ir Suomijoje.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

"Draugai". — Tamstos rašote: "Jeigu Grigaitis poterių kalbėtų, jeigu dar šiek tiek pasimokyty, tai jis būtų panašus į Dr. K. Pakštą." "Naujienų" redaktorius visai neigėdžia tosią garbės, ir būtų daug padariau "Draugo" pusėje, kad jisai ir jo "poterius kalbantys daktarai" paliktų Grigaitis asmenį ramybėje.

Atvyko dr. Basanavičius
Liepos 7 d. Kūnėn iš Vilniaus atvyko dr. Jonas Basanavičius.

"Memeler Dampot" suka-
tuvės buvo liepos 4 d. Paminėtas vokiečių dienraštis yra vienas seniausių Klaipėdos krašte ir jis tą dieną apvaikščiojo savo gyvavimo 75 metų sukaktuves. Tą dieną išėjo padidintas numeris.

Leista be multo lentas
išvežti.

Nuo liepos 5 d. panaikinama multo rinkliava už išvežamas iš Lietuvos lentas.

Kova už Progresą

Patys klerikalai pripažįsta, jog inteligentinių pajėgų Lietuvoje jie turi nedaug. Apšvietesnieji sluogsniai šalinasi nuo jų ir dedasi prie pažangiųjų. Tik lietuvių liaudis, kuri vis dar tebėra kunigijos, papok, balsuoja už klerikalus ir siunčia juos į seimą. Bet ten, kur žmonės palygi galvoja ir turi progos arčiau pažinti krašto reikalus — pav. savivaldybėse, — klerikalai pasisekimo neturi. Švietimo įstaigos būtų tikrai virtusios pažangumo tvirtovėmis, jeigu valdžia duotų joms laisviau veikti. Bet nežiurint ir į tuos leidžiamus drakoniskius įstatymus, mokyklose tryška laisvos minties dvasia.

Vienok klerikalai išrado naują būdą pasigaminti diplomuotų asmenų, kurie dirbtų jų partijai. Kaip jau gerai žinoma, Lietuvoje veikia keliolika fondų moksleiviams šelpti. Bažnyčiose ir šiaip panašiose įstaigose, renkamos aukos tiems fondams. Nemažai prisideda ir klerikalų bankai. Bet didžiausias aukų šaltinis — tai Amerikos lietuviai, kurie apgauti ar nesuprasminti visokių "skymų", aukuoja savo sunkiai uždirbtą dolerį neva švietimo reikams. Iš čia siunčiami ne šimtai, bet tūkstančiai dolerių pagaminimui klerikalams inteligentijos. Rektoriaus Bučio kelionė į Ameriką irgi turi neoficialinio ryšio su visokiais jais fondais. Norima sukelti milžinišką sumą pinigų, ir padaryti mokytais žmonėmis visus mokančius rašyti klerikalų pasisekėjus. Kada tas bus atlikta, visi kr-dem, priešai turės drebėti iš baimės prieš tą naują galingą armiją diplomuotų bažnyčios tarnų. Štai koks yra dabartinės valdžios ir ją remenčiųjų siekimas.

Pažangiajai lietuvių visuomenė per daug nusiminti nėra pamato. Jaunimas išauklėtas skolas tikrosios dvasios šveicarijos arba Bavaruose, nesudarys didelės paramos klerikalams. O tie moksleiviai, kurie mokins laisvės mokyklose, atsimės nuo savo globėjų. Bet vien gražioju čia neapseisim.

Kova su klerikalais pasiekė tokio laipsnio kaip Prancūzijoje pradžioje šio šimtmečio. Ten buvo pašvęstos visos pajėgos užtikrinti sąžinės ir mokslo laisvę ir atskirti visiškai bažnyčiai nuo valstybės. Susirėmimai buvo patį smarkus, jog prancūzai pamiršo net išorinius priešus. Ir kaip žinoma, klerikalai, kurie norėjo viską kontroliuoti, galutinai pralaimėjo ir turėjo pasiduoti.

Panaši kova jau prasidėjo ir Lietuvoje. Nors turime daug kitokių svarbių dalykų, reikalaujančių atlikimo, bet kadangi klerikalai sumanė pastoti kelią kiekvienai mūsų pažangiai reikale, reikalinga pirmiau nugalėti juos ir nulausti jiems ragus. Tik tai tuomet galėsime žmoniškai sutvarkyti savo vidurinę gyvenimą ir pavyti kultūringesnes kraštus. Kokią to darbo dalį galėtų atlikti Amerikos lietuviai? Suprantama, turėtumėm pirmiausia paremti pažangias įstaigas Lietuvoje, kad

jis gautų atsilaikyti prieš klerikalus. Toliau privaldėtumėm su stabdyti aukų plaukimą iš Amerikos į kunigų kišenes. Juk lietuvių ateivių pinigais statomi vienuolynai, užlaikomi jezuitai ir šelpiami užsieniui besimokinanti "studentai". Nuvažiuoja į šveicariją, palaipioja po kalnus, apsidairo ir grįžta Lietuvoje su filosofijos daktaro laipsniu. Ką jis išmoko, — tai jau kitas klausimas.

Amerikos lietuvių visuomenė turėtų šelpti tuos, kurie ištįk trokšta mokslo ir siekia jo. Daug matom studentų nusiskundimų, jog negalima esą pragyventi iš

gaunamos stipendijos arba iš savo lėšų. Kodel jiems nepasiekti laiko nuo laiko pašalpos ir suteikti galimybės baigti mokslą? Iš jų mes turėsim tikros naudos ne tiek savo srovėms kiek visam kraštui. Klerikalų auklėjamas jaunimas, gyvenimui ir progresui nėra tikęs. Skolastikų amžius praėjo.

Kova už laisvę Lietuvoje turėtų prasidėti visur, kur tik susiduria lietuvių klerikalizmas su pažanga, nes jeigu tylėsim mus gaūtinai nuskrūstus ir padarysime visais savaime krašte. Toly vis labiau varžys mus teises, įsiekodami visokių priekabių. Nėra ko per daug pasitikėti lietuviškiems klerikalams, nes jų politika diriguoja Roma per savo įgaliojimus. O kas popiežiui apeina apie mūsų demokratiją, progresą ir piliečių gerovę? Kuo šalis daugiau apšviesta, tuo ji labiau pavojinga popiežiui. Taigi ne veltui mūsų draugai Lietuvoje nerimauja ir skubiai kviečia mus į pagalbą.

— Pittsburghietis.

AMERIKOS LIETUVIŲ LAISVOS MINTIES JAUNUOMENĖI IR VISIEMS PAŽANGIESIEMS AMERIKIEČIAMS, SUSIRUPINUSIEMS LIETUVOS ŠVIETIMO ATEITIMI.

Šį raštą siunčiame į Ameriką mes, įvairiais metais baigusieji mokslą Realinėje Mariampolės gimnazijoje. Vieni mūsų studentų, kiti dirbame mokyklose — mokytojuojame, kiti dirbame įvairiose įstaigose — valdininkaujame. Tačiau visi mes atsimename mokyklą Kurioje įgijome mokslo pagrindus, kur mes gyventi mokėmės, — atsimename Realinę gimnaziją Mariampolėje. Dabar, jau turėdami progos pasižiūrėti į tikrąjį gyvenimą, ypač ryškiai matome, jaučiame, ką mes mūsų gimnazijoje įsigijome, ko mes ten išmokome, ką ši mokykla duoda Lietuvai. Čia darbas ejo ir eina tokiu keliu, kuris duoda jaunam žmogui progos pasiruošti savarankiam ir prasmingam ateities gyvenimui. Šios mokyklos mokytojai ne baisūs, išdidūs biurokrataujančiai valdininkai, o nuoširdžiai atsidavę mokyklai mokinių vyresnieji draugai. Be kasdieninio pamokų darbo čia mokiniai savo mokytojų padėdami, turi progos dalyvauti bendrame mokyklos auklėjimo ir tvarkymo darbe. Čia mokiniai dirba taip, kaip vienos mažos demokratijos valstybėve — maži savarankūs piliečiai. Pabaigęs šią mokyklą jaunuolis jau nebijo bent kurio darbo, mokslo ir su žmogumi tinkamai apsieiti ir viešame visuomenės gyvenime dalyvauti, nes tam mokykla jį ruošia. Niekaados mes neužmiršime mūsų gimnazijos ir laikome savo didžiausia pareigą jos gerovei jos likimu rūpintis.

Dabar Lietuvos gyvenimas yra nukrypęs tokion vėžn, kad ši mokykla tikrai dideliu jos mokytojų ir laikytojų pasiryžimu gyventi teisingai. Tačiau gyvenime esti kliūčių, kurias ir kilniausias idėjų žmonių pasiryžimas neregals: kilnios minties ir gražių idėjų rumas reikia aktyviai pagrindu pagrįsti! Realinei Mariampolės Gimnazijai šis aktyvus pagrindas yra savi namai.

Lietuvoje dabar didelis pinigų skurdas. Tačiau ir tasai mažiausias pinigų išteklis yra atžargareivių kišenė, yra tokių žmonių rankose, kurie mielu noru išbėstų Realinei gimnazijai duobę.

Amerikos Lietuvių daugumą sudaro pažangioji visuomenė. Šiuo laišku į ją ir kreipiamės. Mums rodo, kad Amerikos Lietuviai lengva ranka pastatyti Realinei gimnazijai gražų rūmą, jei tik tai būtų šiuo būtinu reikalu tinkamai informuoti.

Įvairūs aukų rinkimai karo metu išmoko Amerikos Lietuvos atžargumų aukojant pinigą.

Mes čia ypatingai kreipiamės į Amerikos Lietuvių Jaunomėnį į moksleiviją: ji greičiau išgirs mūsų prašymą, ji moksleiviai atjausti ir įvertinti mūsų gerosios mokyklos sunkią padėtį. Todel prašome Jus, Jaunieji Draugai, paraginti kiekvieną progą savo tėvus, gimines, pažįstamus, kad jie nesigailėtų lėšų tokiam kilniam reikalui.

Amerikoje (Čikagoje) jau yra susikūręs Komitetas Realinei Mariampolės Gimnazijai remti. Jį sudaro žymesnieji, vyresnieji visuomenės darbuotojai. Butų, tautos ateitis, o jo mokyklos, kad čia ir jaunieji neatsilikytų, — sudarytų organizaciją mūsų mokyklai paremti. Mes norėtume, kad ir Amerikos Jaunomėnės vardas būtų įrašytas Realinės Gimnazijos rumų sienoje aukso raidėmis.

Todel statykime gražų ateities rūmą Suvalkijoje, iš kurios išėjo jau daug Lietuvos švietimo srityje darbininkų!

(Pasirašė)

- 1) Viktas Baltrušaitis
- 2) V. Paviliūnas
- 3) J. Baronas
- 4) A. Sirutytė
- 5) M. Natkevičaitė
- 6) V. Sirutytė
- 7) A. Vosiliūtė
- 8) Aldona Sirutytė
- 9) Jonas Navickas
- 10) Ignas Navickas
- 11) Markelionas
- 12) Leita, Narkevičius
- 13) K. Novasaitis
- 14) J. Mačys
- 15) J. Babušis
- 16) J. Povylaitis
- 17) V. Pečkaitis

KORESPONDENCIJOS

Baltimore, Md.

Sekmingas Progresyvių
Susirinkimas.

Liepos 19 d., People's Party buvo pakvietus veik visas vietos organizacijas ir šiaip progresyviškesnius veikėjus į Carpenters savaite, N. Eutow St. Atstovų buvo su mandatais nuo 34 organizacijų. Tai buvo tik pradžia, bet ir tai patys sumanytojai stebėjosi minėto susirinkimo pasisekimu, kad tiek daug atsilankė atstovų nuo didelių organizacijų.

Rugpjūčio 3 d. bus konvencija visos Marylando valstijos. Manoma, kad daug daugiausia organizacijų prisidės.

Konferencija atidarius tuojau tapo įnešta patvirtinti nominavimą La Follette ir Wheeler'į šalies prezidentus ir vice prezidentus. Tam pasipriešino socialistas Dr. Samuel Neistadt, nurodymas, kad ši konferencija yra suaukta ne indorsavimui kandidatų, o prisirengimui prie valstijos konvencijos, kurios pareiga ir bus indorsuoti kandidatus. Visgi susirinkimas abu kandidatus indorsavo.

Išrinkta komiteta išdirbimui plėnų valstijos konvencijai.

Dr. Neistadt plačiai papasakojo apie Clevelando konferenciją ir pasidžiaugė jos vaisiais, ypač kad Socialistų pirmą kartą veikis politiniai išvien su organizuotais darbininkais už bendrą kandidatą, pastatytą pačių darbininkų.

Dr. Johnson papasakojo apie Eugene V. Debs ir pasiūlė pasiųsti jam sveikinimo telegramą su linkėjimais greito pasveikimo. Pasiūlymas tapo vienbalsiai priimtas.

— Zigmas.

Akmeninė anglis Lietuvoje
Gamtos-Matematikos fakulteto prof. Siebingas, smulkiai susipažinęs su šiaulių srities geologine sudėtimi priėjo prie išvados, kad toje srity butinai turi būti akmeninių anglių 1000-1500 metrų gilumoje. Tuo tikslu šią vasarą jis varys tolimesnius tos srities tyrinėjimus.

CHICAGOS ŽINIOS

Maldauja pasigalėjimo

Darrow visgi laimėjo teisę statyti liudytojus protinių ligų ekspertus.

Kova prieš teisėją Caverly del statymo liudytojais protinių ligų ekspertų jaunų milijonierių žmogžudžių Nathan Leopold ir Richard Loeb byloje užsibaigė. Ji užsibaigė laimėjimu gynamosios pusės.

Valstijos prokuroras Crowe su visais savo pagalbininkais dėjo didžiausią pastangą neprileisti liudyti ekspertus apie protinį stovį jaunų žmogžudžių. Argumentams prieš tai jis užėmė daugiau pusantros dienos laiko, skaitydamas teismui ištraukas iš visokiųjų nuosprendžių panašiose bylose.

Vos prokuroro pagalbininkas Marshall spėjo užbaigti ilgą ir nuobodų skaitymą įvairių bylų ir nuosprendžių, pakilo kaltinamųjų gynėjas Clarence C. Darrow, priėjo prie teisėjo ir prabilo. Visas teismas nutilo, tarsi užmirė. Veik nuo pat pradžių bylos viskas sukosi tik apie Darrową. Kiekvienas publikoje ir tarp reporterių dabojo tik Darrową. Užteko tik jam pasijuokinti, ir visų akys likdavo į jį atkreiptos. Užtekdavo jam tarti kokį žodį ir visas teismas tuojaus paskęsdavo giliausio tyloje. "Tylek, Darrowas kalba".

Tie magiški žodžiai umai nutilo. Darrowas veik visą laiką ikišiojo tylėjo ir retai kada tardavo kokį žodį. Sukėlęs didelę sensaciją teisme, kada jis tyliai balsu padavė varde savo klientų prisipažinimą prie kaltės, jis nutilo ir tylėjo per visą laiką bylos, retkarčiais tiek pat tyliai atsakydamas nuo pertardimo liudininkų. Ir tik vieną kartą jis sujudino teismą, kada jis pradėjo kamantinėti vieną liudininką, kuris buvo liudijęs, kad Leopoldas jam prisipažinęs, kad jis bandys ištrukti nuo kartuvių prisipažinimą prie kaltės ir pasidavimu nuosprendžiui draugingo teisėjo. Tada Darrowas jį kamantinėjo tikslu iškovoti, kad tai yra jo paties prasimanytas melas, tikslu paveikti į teisėją Caverly ir įtarti jį buvime draugingu jauniems žmogžudžiams.

Todel ne veltui viskas nutilo kada Darrowas pakilo nuėjo prie teisėjo ir tplyu balsu, kaip kad būtų vedama pasikalbėjimas tarp draugų prabilo:

"Aš matau, kad valstijos prokuroro raštinė jaučia, jog pasaulis sugrius, jei tie du vaikučiai nebus pakarti. Jei aš manysčiau, kad korimas žmonių sustabdytų žmogžudystes ateity, tai gal aš ir pritarčiau tam. Bet aš žinau, kad pasaulis bus veik toks pat ateity, kaip jis buvo ir praity."

Štai kaip vienas žurnalistas tą valandą teisme aprašo:

"Umai pasaulis išnyko — pasaulis už teismo durų. Umai ir pats teismas pranyko. Nebeliko žiūrotojų. Neliko jokio Loeb ar Leopoldo. Nė gi teisėjo Caverly. Nė gi prokuroro Crowe

"Liko tik vienas Clarence C. Darrow.

"Nes Darrowas pradėjo veikti.

"Buyo 2:12 v. po piet kada Marshall, už valstiją, užbaigė dviejų dienų citavimus neprileisti alienistų (proto ligų gydytojų).

"Darrowas pakilo. Jo pilki drabužiai, raukšlėti, nepritinkantys liuosai kabojo ant jo stambaus kūno.

"Jo geltoni tiesūs plaukai bu-

vo persikirti kairėj pusėj. Vienas ilgas pluoštas, kuris amžinai rodės nukris ant jo aukštos kaktos, buvo kaip paprastai pasišiausęs. Jis buvo visiškai pavyzdys nepaisymo gyvenimo paviršiaus.

"Stovėdamas prieš barą, didžiausias asmuo didžiausiam momente didžiausios gyvenimo ir mirties dramos istorijoje Amerikos jurisprudencijos, jis išrodė taip paprastas. Nežinančiam jis galėjo būti žmogelis, laukiantis savo eilės barzdiskutykloje.

"Jis pradėjo kalbą — žemų, pasikalbėjimo tonu, tonu, kuriuo paprastai paprašoma degtuko ir apsimainoma keliais žodžiais apie orą. Jo verlančios melynės akys su pusiau atspirščia, pusiau tyrinėjančia išraiška, nuolatos atsigryžavo tai į teismą, tai į teisėją...

(Tąsa ant 4-to pusl.)

"Laukiantis barzdiskutykloje žmogelis išnyko. Darrowo, kuris valandėlę prieš tai išplėtes rankas kalbėjosi pasikalbėjimo tonu, irgi niekur nebematyt.

"Vieton jo iškilmingai stovėjo prie baro senas graikų dievaitis, ką-tik pabudęs iš miego ant aukštojo Olympo. Rankos sumertos, pečiai pakelti, akys tarsi išsukiančios visą pasaulį. Jis leido ant savo priešų begailėstingos logikos žaibus.

"Jis leido savo žaibus naikinančių tikslumu. Ir bangos ir griausmas jo balso plakėsi į minčių, kurie girdejo jį kaip vilnys plakasi į smiltis. Begailėstinai griovė viską prieš save. Neplovė ir pavertė į griuvėsius nemamą nesugriaujamą budavonę, kurią buvo pabudavojusi valstija.

(Tąsa ant 4-to pusl.)

\$10 įmokėti, \$10 į mėnesį už šerą padarys jumis "L" partneriu

Mūsų lengvas taupymų planas suteikia progą del visų "L" važinėtojų pasidalinti "L" pelnu. Jūsų mėnesiniai investimentai į Chicago Rapid Transit Company Prior Preferred Sėrus, netik kad pagelbės kompanijai augti — jie pagelbės JUMS augti linkui finansinės nepriklumybės. Ar jūsų įplaukos yra didelės ar mažos, štai yra progą gauti ekstra įplauką, uždirbtą del jūsų per elevatorių traukinius. Nepaprastas uždėtis — 7 8/10% ant jūsų taupymų — gali būti jūsų per saugų investimentą į

7 8/10% Prior Preferred Sėrus Chicago Rapid Transit Company

Elevatorių linijos yra priežiūroj Mr. Samuel Insul ir jo asistentų ir tas Pasazierių Partnerių planas yra žinomas su pasekingu Kostumerių Savasties planu Commonwealth Edison Company, The Peoples Gas Light & Coke Company, Public Service Company of Northern Illinois ir kitų įstaigų po tuo pačiu managementu.

Mėnesiniai Dividendai

Sėras, \$100 kiekvienas, atneš mėnesinių dividendų iš kompanijos uždėbių sumoje \$7.80 į metus už šerą. Jos yra liuosos nuo asmeninės savasties taksu Illinois valstijoje ir nuo normalių Federalių įplaukų taksu.

Mėnesinių išmokėjimų Planas

Pasinaudokit progą iš šio saugaus plano sistematiško taupymo. Įmokėkit \$10 už šerą; paskiau po \$10 kas mėnesį; 7% duodami už įmokėtus pinigus. Atsiųskite žemiau paduotą kuponą del pilnų informacijų apie gerą apsaugą. Mes taipgi maloniai prisijungime jums kopiją Chicago Rapid Transit Kompanijos pilną Chicago gatvių sąrašą.

UTILITY SECURITIES COMPANY

72 West Adams Street, Chicago

GAUKIT JUSŲ KOPIJĄ

John J. Moran, Room 843 — 72 W. Adams St., Chicago. Be jokios man atsakomybės, malonėkite prisijungti man pilnas informacijas apie Chicago Rapid Transit Company's 7.8% Prior Preferred Staką ir complimentary kopiją kompanijos išleistą Chicago miesto gatvių nurodymą.

Vardas _____
Adresas _____

KUOMET JUS SERGATE

Pirmutinis dalykas jūs norite žinoti "Kur surasti gerą gydytoją?" Jei jūs pasukite savo žingsnius linkui Griswold Medical Office, 544 Woodward Ave., Detroit, Mich., jūs čia surasite Atsakantį Specialistą kokio jums reikia, be trūkumo laiko.

Kuomet jūs atlankysite Griswold Medical Office jūs surasite, kad čia gydytojas yra labai atsargus suradime tikro diagnozo jūsų ligos; tai yra suradime kur ir kodėl jūs sergate. Šis ofisas yra prirengtas su moksliškais aparatais, taip, kad jei jūs reikalaujate Kraujo Egzaminacijos, Chemiško Analizo Šlapimo, ir X-Ray Egzaminacijos, arba ko nors kito jums būtų reikalinga, šis gydytojas yra prisirengęs patarnauti jums. Su pagelba šitų išbandymų, laboratorijos raportų ir jo žinojimo, jis prašalina pavojų padarymui klaidų.

Gydytojas pasakys jums kiek jis rukoūs už išgydymą. Nei vienas neturi šalinis kas link piniginių dalykų. Kiekvienas gali gauti gydytojas pagelba ir mokėti kas suviete arba mėnesi, taip kaip jis gali. Gydytojas mokaštie yra tokia maža, todėl, kad jis turi didelę praktika, nei vienas sergantis neturi abejoti atlankyti jį.

Eikite pas jį ir pasveikite. Pasikalbėjimas ir patarimas dykai.

GRISWOLD MEDICAL OFFICE
GRISWOLD MEDICAL OFFICE, 544 Woodward Ave., Detroit, Mich.
Netoli Congress St., vienas blokas į pietus nuo City Hall.
Ofiso val. nuo 9 r. iki 8 v. v. kasdien. Nedėlioj nuo 10 r. iki 1 v. p. p.

ELEKTRA

Šviesa ir pajega suvedama į senus ir naujus namus, taipgi dūktavės. Čia arba ant išmokėjimo.

Pirmutinis Lietuvių Elektrikos Karpavėja Amerikoje
THE BRIDGEPORT ELECTRIC CO. Inc.
A. BARTKUS, Pres.
1619 W. 47th St., Tel. Boulevard 7101, 1892. Chicago.

MILDOS TEATRAS

3138 So. Halsted St. Ši vakarą pradės rodyti labai įdomią komediją "Gydytojas". Toje komedijoje dalyvauja žinomas komikas Harold Lloyd. Tai dabar vienatinis juokdarys Jungtinėse Valstijose krutamuose paveikluose. Kainos yra labai pigios: dienos — 20c., ir 10c., o vakarais — 30c. ir 20c. Be to dar kiekvieną vakarą yra vodevilius. Patartina kiekvienam atlankyti Mildos Teatrą, ir labai smagiai praleisti laiką.

Kuomet jūs perkate Malt Extract, kodėl nepirkite geriausį ir buti tikras iš pasekmių?

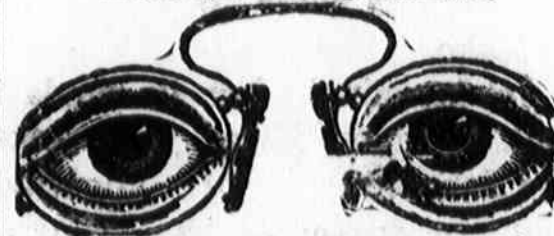
Puritan yra augščiausios vertės. Turtiausias ir stipriausias. Jūsų pirmas bandymas patvirtins tai.

Del tikrų pasekmių ir užkandimo — vartokite Puritan.

Dvi rūšis — Plain Puritan Malt Extract iš 3 ančių pakelių apynių ir Puritan Hop-Flavored Malt Sugar Syrup.

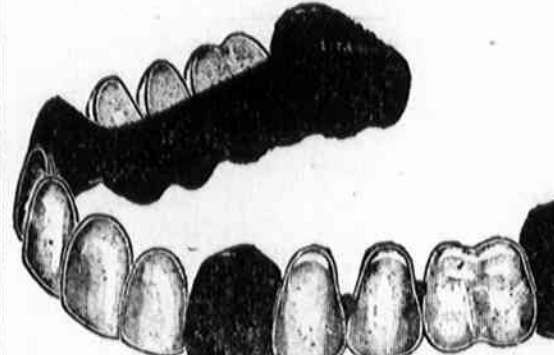

DR. VAITUSH, O. D.
Lietuvių Akis Specialistas

Palengvins akių įtempimą, kuris ead, prieštastini galvos skausdėjimo, švaidimo akių apimimo nervuoto mo ekaudama akių karščių, atitaise kreivias akis, nuima kataraktą, atitaiso trumparegystę ir toliaregystę. Pirmenka teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra parodancia mažiausias klaidas. Specialė atyda atkreipiama į mokyklos vaikus.

Val.: 10 iki 8 v. Ned. 10 iki 1 p. p.
1545 West 47th St.
Phone Boulevard 7589

Lietuvių Dentistas patarnaus geriau

Traukimas dantų be skausmo. Bridge geriausio aukso. Su mūsų pietom galima valgyti kiekiausia maistą. Garantuojame visą savo darbą, ir žemas mūsų kainas. Sergėkite save dantis, kad nekenktų jūsų sveikatai.

1545 West 47th Street, Netoli Ashland Ave.

Akinių pritaissymo mene 20 metų prityrimo

SIMPTOMAI PAREIŠKIA AKIŲ LIGAS

Ar jums skauda galvą?
Ar jūsų akys ašaroja?
Ar yra uždegtos?
Deginą ar niežti?
Ar skaitant akys greit pavargsta?
Ar kvasta galva?
Ar matote kaip ir plunkančius taškus
Ar atmintis po truputį mažėja?
Ar akys opios šviesai?
Ar jaučiate kaip ir smiltis akyse?
Ar yra balta dėmė ant vokų?
Ar turite kataraktą?
Ar turite žvairas akis?

John J. Smetona
AKINIŲ SPECIALISTAS

1801 S. Ashland Ave., Kampas 18 gatvės

Ant trečio aukšto virš Platto apietikos. Nambariai 14, 15 ir 17. Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro. Nedėlioj neprimam ligonių

Tel. Lafayette 4223

Plumbinb, Heating
Kaiko lietuvius, lietuviams visados patarnauju kuogeriausiai

M. Yuška,
3223 W. 38-th St., Chicago, Ill.

Mrs. MICHNIEVICZ - VIDIKIENE AKUŠERKA

3101 So. Halsted St., kampas 31 gat.

Tel. Yards 1119

Baigusi akušerijos kolegiją; ilgai praktikuoti Pennsylvanijos Hironbutiuose. Saziūnigai patarnauja, visokiose ligose prieš gimdymą, laike gimdymo ir po gimdymo.

Už dyką patarnaus, da ir kitokiuose refkluose moterims ir męrginoms, kreipkitės o rasite pagelbą.

Valandos nuo 8 ryto iki 1 po pietų, nuo 6 iki 9 val. vakare.

Jel abejoji akimis, pasitetrink Dr. A. R. BLUMENTHAL
Optometrist
Tel. Boulevard 5497
4649 S. Ashland Ave.
Kampas 47-tes gat.
2-ros lubos

Dr. J. Jakubauskas
Pasekmingai gydau staigias ir chorinines ligas NARAPATI-JOS būdu — be vaistų, be operacijų

4647 So. Halsted St., Val. 9 iki 12 ir 8 iki 9 vak. Tel. Boulevard 4774

ROSELANDO OFISAS:
11132 So. Michigan Ave.
2 iki 7 vak. Tel. Pullman 5147

Physical Health Institute

DR. VELONIS, Ph. D. C., D. O., N. T.

Gyduu įvairias ligas, o ypatingai užsisėnėjusias, be vaistų ir operacijų, naujaisiais būdais.

4204 Archer Ave., Chicago, Ill. Brighton Park, 2-ry lubų, Rumas 1 Valandos nuo 9 ryto iki 12 pietų. Vakare nuo 6 iki 8 val. vakare. Nedėliomis nuo 9 iki 12 pietų. Telephone Lafayette 4543

LITTLE SPINOGRAPHS

Apsisaugokit nuo: — "Kad aš bučiau žinojęs geriau"

Geras nusprendimas reiškia suradimas faktų pirmiausiai, paskia veikimas su apmąstymu.

Pasirinkdami metodą su pagelba kurios jūs galite atgauti savo sveikatą, vartokite gerą nusprendimą — pasirinkite Chiropractic.

Tel. Boulevard 7006
DR. J. M. FINSLOW,
Chiropractor
1645 W. 47 St., Chicago, Ill. Valandos nuo 2 po pietų iki 8 vakare. Nedėlioj nuo 10 iki 12 diena

LIETUVIŲ DAKTARAI

Daktarai kurių vardai čia padėti, yra pasiriję tarnauti lietuviams.

Telefonas Boulevard 1939

DR. S. A. BRENTA

Ofiso Valandos: 9 iki 12, 1 iki 3 deina ir 6:30 iki 9:30 vakare
4608 S. Ashland Ave., netoli 46th St. Chicago, Ill.

A. L. DAVIDONIS, M. D.

4643 So. Michigan Ave.

Tel. Kenwood 5107

Valandos: nuo 9 iki 11 val. ryto; nuo 5:30 iki 7:30 vakare

Dr. A. J. KARALIUS
Gydytojas ir Chirurgas

3303 So. Morgan St., Chicago. Telephone Boulevard 2160

Valandos: Nuo 9 iki 12 val. dienos ir Nuo 2 iki 9 val. vakare

Dr. A. K. Rutkauskas
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

4442 So. Western Ave Tel. Lafayette 4146

DR. HERZMAN

—IŠ RUSIJOS—

Gerei lietuviams žinomas per 15 metų kaip patyręs gydytojas, chirurgas ir akušeris.

Gydo staigias ir chroniškas ligas vyrų, moterų ir vaikų pagal naujausius metodus X-Ray ir kitokius elektros prietaisus.

Ofisas ir Laboratorija: 1025 W. 18th St., netoli Morgan St.

VALANDOS: Nuo 10—12 pietų ir nuo 6 iki 7:30 val. vakare.

Dienomis: Canal 3110. Naktį Drexel 0950 Boulevard 4136

3410 So. Halsted St. Val.: 9—10 A. M. ir po 8 val. vak.

DR. CHARLES SEGAL
Praktikuoja 17 metal

Ofisas 4729 So. Ashland Ave., 2 lubos Chicago, Illinois

Specialistas džiuvos
Moteriškų, Vyrų ir Vaikų ligų.

OFISO VALANDOS: Nuo 10 iki 12 val. ryte, nuo 2 iki 4 val. po piet ir nuo 7 iki 8 val. vakaro. Nedėliomis nuo 10 valandos ryte iki 12 val. po piet. Telefonas Midway 2880

Telephone Yards 0994

DR. MAURICE KAHN

4631 So. Ashland Ave.

Ofiso Valandos: nuo 16 iki 12 diena, 2 iki 3 po pietų, 7 iki 9 vakare. Nedėliomis nuo 10 iki 12 diena.

DR. M. J. SHERMAN
Specialistas moterų ligų

1724 So. Loomis, kampas 18 ir Blue Island. Ofiso valandos nuo 2 iki 4 po pietų ir nuo 7 iki 9 val. vakare. Telefonas Canal 1912 Naktinis Tel. Drexel 2279

Tel. Boulevard 0537

DR. MARYA DOWIAT-SASS

1707 W. 47th St.

Valandos nuo 8 iki 12 deina, nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis nuo 8 iki 2 val. po pietų

Ofiso tel. Boulevard 9698 Rezidencijos tel. Drexel 9191

Dr. A. A. Roth

Rusas Gydytojas ir Chirurgas Specialistas Moteriškų, Vyrų ir Vaikų visų chroniškių ligų

Ofisas: 3103 So. Halsted St., Chicago arti 31st Street

Valandos 10—11 ryto; 2—8 po piet, 7—8 vak. Nedėliomis 10—12 diena.

Dr. Benedict Aron

Ofisas 3803 S. Kedzie Ave. Phone Lafayette 0075. Valandos 2-6 vak. Rezidencija 3150 W. 63 St. Phone Prospect 0610. Valandos iki 10 ryto, 7 iki 8:30 vakare. Del specialų sutarčių telefonuokit Prospect 0610

Dr. M. Žilvitis
DENTISTAS

Perkėlė ofisą iš Brighton Park į Bridgeportą

3265 So. Halsted St.

Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakare. Subatoje nuo 9 ryto iki 6 vakare. Nedėlioje nuo 9 ryto iki 12 diena.

Francuziškas Daktaras

Specialistas kraujo, odos, chroniškių ir slaptų ligų

Gydo su pagelba naujausių metodų X-Ray Spinduliais

Ofisas 1800 So. Ashland Ave. ant viršaus Ashland State Banko

Telefonas Canal 0464

Valandos: 2:30 iki 5 ir 8 iki 10. Nedėlioj nuo 2:30 iki 4:30 po piet;

Biuras 4348 Archer Ave. Val. nuo 12:30 iki 2 ir nuo 6 iki 8

Telefonas Lafayette 3878

NORĖDAMI PIRKTI, PARDUOTI AR MAI- NYTI VISADOS KREIPKITES PAS MUS. TAS JUMS BUS ANT NAUDOS.

S. L. FABIONAS CO.

809 W. 35th St., Chicago Tel. Boulevard 0611 ir 0774

PADAROM PIRKIMO IR PAR- DAVIMO RAŠTUS. Pasekmingai siunčiam pinigus ir Parduodam Laivakortes.

K. GUGIS ADVOKATAS

Miesto ofisai 127 N. Dearborn St., Room 1111-12 Tel. Central 4411. Val. nuo 9-6

Gyvenimo vieta: 3323 So. Halsted St. Tel. Boulevard 1310

Valandos: nuo 6 iki 8 v. v. kiek- vieną vakarą, išskyrus ketvergą. Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto.

A. A. Olis ADVOKATAS

11 S. La Salle St., Room 2001 Tel. Randolph 1034 — Val. nuo 9-6

Vakaraš 3301 S. Halsted St., Tel. Blvd. 6705

6-8 v. v. apart Panedėlio ir Pėtnyčios.

JOHN KUCHINSKAS LIETUVIS ADVOKATAS

2221 W. 22nd St., arti Leavitt St. Telephone Canal 2552

Valandos: 9 ryto iki 9 vakare. Se- redoj ir Pėtnyčioj nuo 9 r. iki 6 v. Veda visokias bylas visuose teis- muose. Egzaminuoja Abstraktus ir padirba visokius Dokumentus, perkant arba parduodant Lotus, Namus, Farmas ir Biznius. Skoli- na Pinigus ant pirmo morgičiaus lengvomis išlygomis.

JOHN I. BAGDZIUNAS ADVOKATAS

Veda bylas visuose Teismuose. Egzami- nuoja Abstraktus, Padaro pirkimo ir pardavimo Dokumentus ir įgaliojimus.

7 South Dearborn Street Telephone Randolph 3241

Chicagos žinios

(Seka ant 3-čio pusl.)

"Ar bent taip išrodė. Nes nieko nebuvo. O buvo tik Darrowsas."

"Darrowas, gynėjas kaltinamųjų. Darrowas, didžiausias kriminalinis advokatas Amerikoje. Darrowas pradėjęs veikti".

Ir Darrowas savo netaip ilgą kalbą be gailės ir grovės visą tai, ką buvo valstija padavojusi per visą ilgą bylą. Crowe tikėjosi, kad jis sukrovė tiek įrodymų, kad niekas jų nesugrąžins ir manė, kad jaunais žmogžudžiams nepaliko jokio kito kelio, kaip prie kartų. Bet atėjo Darrowas ir į keliolika minučių visą tą prokuroro darbą sunaikino.

Darrowas nemaldavo išteisinimo. Jis pripažysta, kad jaunais žmogžudžiams nėra išteisinimo. Nėgi jie nėra bepročiai. Bet kartuvės blogo nepataisys. Jis nori todėl įnešti liudijimų, kurie rodytų sušvelninančių aplinkybių, jaunų žmogžudžių nemoralumą.

"Štai yra du vaikinukai, kurie yra jaunuoliai", kalbėjo Darrowas, rodydamas į kaltinamuosius. "Išstatymai uždraudžia jiems daryti kontraktus; uždraudžia apšvedinti būrą jų turtinimo. Neleidžia jiems balsuoti. Kodel? Delto, kad jie neturi to šalto sprendimo, kuris ateina su subrendimu amžiumi, delto kad jie nėra pilnai atsakomingi.

"Aš nežinau, aš negaliu suprasti to švelnaus, lengvąsirdžio neatsargumo advokatų, kurie kalba apie pakorimą dviejų jaunuolių, kaip kad jie kalbėtų apie pikniką ar apsilankymą lenktynėse.

"Man išrodo, kad jei aš kada prisiversčiau reikalauti mirties bausmės, aš reikalaučiau jos ne su pasigyrimu ar džiaugsmu, ar piktumu ar skubumu. Bet aš padaryčiau tai didžiausiu apgalvestavimu, kad tai reikia atlikti, ir su užuojauta net tiems, kurių gyvastis norima atimti.

"Tuo nėra daroma šioje by-

loje. Aš niekad nemačiau tiek tyčiomis daromų pastangų paversti žmones į staigiančius vilkus ir pasinaudoti kiekviena proga nukreipti kiekvieną mintį prie neapykantos prieš šiuos du vaikinukus".

Darrowas kalbėjo iš žmoniškumo pusės. Po jo sekė advokatas Bachrach, kuris kalbėjo iš legalės pusės, nurodymas, kad prokuroro dalykas yra ne reikalauti mirties bausmės, o paduoti teismui visus galimus įrodymus, o nuosprendį išneš pats teismas.

Darrowo iškaltumas visgi laimėjo. Vos pabaigus advokatams kalbėti, teisėjas Caverly išnešė nuosprendį, kad jis išklausys visų liudytojų, kurie liudys apie jaunų žmogžudžių protinį stovį. Prasidėjus Dr. White liudijimams prokuroras Crowe ir toliau bandė priešintis ir darė klūčių kiekvienam alienistui pastatytam klausimui, bet teisėjas Caverly kiekvieną Crowe pastangą sustabdė.

Dr. White gi liudijo, kad jaunų žmogžudžių protas, nežinut, ar didelių gabumų, nėra pilnai išsivystęs ir jie tūlasi atsitiktiniais yra kaip kudičiai, kurie dar su lėlėmis žaidžia.

Be Dr. White veikiausiai bus pašaukti dar keli kiti daktarai liudyti ir tada prasidės baigiamosios advokatų kalbos ir byla bus atiduota teisėjui Caverly išnešti galutiną nuosprendį.

"Mirštantis" žmogus išviliojo \$1,185

Frank Cambria, 6735 So. Paulina St., kainavo \$1,185, kad atvedus kunigą prie "mirštančio" žmogaus.

Cambria turi batišnyklą prie 847 W. 59 St. Vieną dieną į batišnyklą atėjo nepažįstamas žmogus ir paliko pataisyti senus batus. Už kelių dienų jis atėjo į jį atsiimti ir batišnykloje nualpo. "Aš mirštu", sušuko jis. "Ką aš darysiu su tais \$6,000, kuriuos aš noriu palikti bažnyčiai?" Ir jis parodė krūvą pinigų. Pavestų Cambria, bet kaip gali jis juo patikėti, kad pinigų tikrai atiduos bažnyčiai? Cambria greitai nubėgo bankan ir išėmė savo \$1,185, kuriuos atidavė nepažįstajam ir abu išėjo pas kunigą. Beeinant nepažįstamasis vėl nualpo ant šalavatyvio. Cambria nubėgo skubiai atvesti kunigą. Bet kada sugrįžo, nepažįstamojo "mirštančio" jau neberado, taip jau neberado ir savo pinigų.

ATIDAVĖ ARKLYDĖ DARBININKAMS

J. R. Emery, savininkas Union Club Motor Livery, 175 E. Chicago Ave., arklydės ir garažiaus, kur dirba apie 30 darbininkų, visą savo arklydę atidavė savo darbininkams. Bet ne visiems, kurie ten išdirbo ilgą laiką ir padėjo jam praturtėti. Tą arklydę gavo šeši darbininkai: du manažeriai, foremanas, elektrininkas, krygvedis ir Emery sunus. Jis patys pasitraukė iš biznio, nors visgi jis jiems gelbės, bet neimdamas jokios algos.

Jis atidavė savo pelningą arklydę, kaip patys Emery sako "ne todėl, kad aš turiu daugiau pinigų negu man reikia ar daugiau negu aš galiu sunaudoti, bet todėl, kad aš noriu, kad tie žmonės, kurie pagelbėjo man padaryti tai, ką aš turiu, dabar turėtų progą daugiau pasidaryti ir dėl savęs".

KONCERTAI PARKUOSE

Šią savaitę vakarinės miesto dalies parkuose bus duoti šie koncertai ant atviro lauko: Antradienį Douglas parke. Koncertą duos Liberty Band. Trečiadienį Garfield parke — Chicago Marine Band. Ketvirtadienį Columbus parke — M. Brousek's Band. Penktadienį Humboldt parke — M. Konopasek's Band. Koncertų pradžia 8 val. vakare.

Nesusitaikė, tai subadė savo pačią.

Jerry Ailia, 1436 Polk St., susitikio Blue Island gatvėje savo pačią, nuo kurios jis buvo atsiskyres ir kuri gyveno 1318 So. Irving Ave. ir pradėjo ją kviesti grynai atgal pas jį. Bet susitaikimui neįvykus, jis išsitraukė britvą ir taip ją supiausė, kad ji veikiausiai mirs. Jis gi dabar sėdi kalėjime.

Lietuvių Rateliuose

Rypkevičius jau Chicagoje

Iškelavo su 70 kitų keliauninkų; grįžo su 34. Atvežė iš Lietuvos daug naujienų ir, sako, riešutų gintarų.

A. Rypkevičius, Naujienų Ekskursijos palydovas, 7 val. šeštadienio rytė, su pora dešėty kitų keliauninkų pribuvo Chicago. Kelionė ten ir atgal, sako, buvusi labai smagi. Pats Rypkevičius atrodė labai puikiai; ne taip kai mes su džiūve, pageltę, suvargę — jis puikus, sveikas ir pilnas gyvumo. Sako, Lietuvoj nepaprastai sveikas valgis.

Šiuo kartu jis atsivežė 34 ypatus. Tokio skaitliaus keliauninkų jis buvo vedęs, palydovu ir atstovu. Kas smagiausia, kad visa tai buvo Naujienų vardu ir po jų vėliava. Su juo atvyko šios ypatos:

Chas Ragovski, Am. pilietis
Walter Meškunas " "
Aleksas Zoner " "
Jonas Gurskis " "
Stasys Urbonas " "
Jieva Venckienė " "
Albertina Meilienė " "
Wm. Daučūnas " "
Jonas Zinkevičia " "
Kost. Bugovski " "
Jonas Petrovskis " "
Antanas Slavin " "
Jonas Sekys " "
Petras Pronckus " "

Tadas Strazdas, Liet. pilietis
Antanas Alasevičius su žmona ir dukteria.

Nabertas Mikalauskas su žmona.

Juozas Lugauskis, Liet. pil.
Chas. Česnovskis " "
Sriumaitė Emilija " "
Jieva Berneskiene su dukteria.

Rož. Blačovičaitė, Liet. pil.
Marė Albrečkaitė " "
Marė Ruželienė su sunum ir dukteria.

Antanas Konradas su sunum Jieva Malinauska, Liet. pil.

Keliauninkai, kuriuos reporteriui teko pamatyti, labai patenkinti kelione; sako keliauti su tokiu palydovu kaip p. Rypkevičius, tai tikra laimė. Visus kelionės rūpesčius, sako, visus vargus supakavome į p. Rypkevičiaus bagažą ir važiuavome kaip ponai. Patys niekuo nesirūpinom apie savo grynai asmeninį reikalą, pavalgymo ir išsigėrimo.

Apie Lietuvą p. Rypkevičius

kalba gerai. Sako, ten žmonės kur-kas smagiai gyvena negu buržujuikai, sako, tai tikri aristokratai: yra biznierių ir valdininkų, kurie netingi vienu vakaru \$1,000 prakaziruoti. O spekuliacija, sako, bujoja kuopikliausia. Spekuliuojama visu, kas kuo tik sumano: svecitvė, šalių valiuta, auksu, si-dabru, žeme, namais, paskolomis, tavorais, na, ir... ir... Apie valdžios permainą p. Rypkevičius sako niekas nepasos. Dabartinis kabinetas vadinamas "Atstogų Kabinetu" ir labai tankiai nemelaisdingai pasiepiamas. Dieve, palengvink jo gyvenimo dienas! Apart to, ką čia pasakiau, p. Rypkevičius atvežė ir daugiau naujienų, kurias paliksiu kitam kartui; taipgi riešutų gintarų, kuriuos sako pats susirinkęs Baltijos pakrasty.

—Reporteris Pupa.

Prapuolė Lietuvis

Pranas Girčius, gyvenantis 11826 Lowe Ave., 28 d. liepos išvažiuo su reikalais miestan ir daugiau negrįžo. Girčius yra 29 metų, 6 pėdų augščio, brunitas, tamsiai gelsvių plaukų, rudų akių; užsiėmimas — smulkių drabužių pardavėjas-agentas. Kadangi jisai išvažiuodamas miestan augščiau pasakyto dienio, apie 6 val. vakare, žadėjo apie dešimtą sugrįžti, bet nepasirodė, tai ant rytojaus imta ieškoti tarp jo pažįstamų Town of Lake, bet niekas nebuvo jo matęs. Nors buvo ieškoma visur, kur jisai galėjo nuvykti, ir duota žinia Policijai, tačiau iki šiol nerasta jokio jo pražuvimo pėdsako.

Jei kas žinotų kur jis randasi malonės duoti žinią jo pusbroliui Jokubui Girčiui augščiau paduotu adresu, arba Naujienoms.

Pranešimai

Kas, ką, kur, kaip ir kada rengia, veikia ar kviečia.

KASDIEN tamsta gali prisirašyti prie Naujienų Špulkos, ir prisirašytojui jai dar nesitaisė. Dėdame kas savaitę po dešimt, nei nepatėmsi kaip susidėsi užtektinai pinigų, kad nusitūrkus sau namelį. Naujienų Špulka 1789 S. Halsted St.

Visi norintį gauti "Naujienas" kiekvieną dieną, anksti iš ryto į savo namus, praneškite tuoj į Aušros Knygyną, 2210 S. Halsted St. Nuo ko-šit darba, išnešiojama laikraščių patyriam ir pilnai tą darbą finansiam žmogui. Taipgi norintį gauti kas savaitę "Keleivį" arba kas mėnesis "Gyvenimą", "Gydytoją", taipgi ir kitus laikraščius, praneškite Aušros Knygynui virš pažymėtu antrašu arba priduoote reikalavimą telefonu: Boulevard 9663.

Ciceriečiams Naujienų skaitytojams ir mėnėjams šiuos pranešimus, kad Cicerio veikia naujas Naujienų atstovas. Nuo pirmos dienos liepos šių metų vieton K. Nobaro lieka F. Lukoševičius. Todel visu skaitytojų su visokiais reikalais galioje musų atstovo kreipkitės į Naujienų stoją 1405 So. 49 Ave., Cicerio, Ill. F. Lukoševičius.

—Naujienų Adm.

BRIDGEPORT PAINTING HARDWARE CO.

3149 So. Halsted St., Tel. Yards 7282.

STOGDENGYSTĖ

Jūs stogų prakiurimas užtaisomas ir garantuojamas už \$4. Automobilų trokų patarnavimas Chicagoje ir apilinkė. Įstaiga 34 metų senumo. Didžiausia ir geriausia stogų dengimo įstaiga Chicagoje. Tik patyrę unijos darbininkai samdomi. J. J. Dunne Roofing Co., 3411-13 Ogden Ave., Phone Lawndale 0114.

PARSIDUODA AUKSINES MAINOS

O tai yra namas ir 5 lotai žemės, namas yra visų augstų, prie didelio kelio 15 myli nuo Chicago, kur yra puikiai įtaisyta salūnas. Parduosiu už teisingą pasiūlymą. 453 Vermont St., Blue Island, Ill.

UŽKVIETIMAS

Aš nupirkau Aptieką patentuotų vaistų ir visokių smulkmenų; kaip tai: visokių biterių, mielių, pauderių ir daugybę kitokių smulkmenų; taipgi cigary, tabako, laisikams popierių su gražioms dainoms, svietiškių knygų ir maldaknygių, šalto gėrimo ir šaltos smetonos.

Užkvičiu visus atsilankyti. Su gdozės.

JUOZAS BIELACKAS,

4602 So. Wood St., Chicago, Ill. Tel. Lafayette 6256

PRANEŠIMAI.

Melrose Park. — Draug. Sunų ir Dukterų Lietuvos susirinkimui per tris mėnesius — liepos, rugpjūčio ir rugsėjo bus laikomi kas trečią nedėdienį, 10 val. ryte, vieton 1 val. p. p., J. Vaicūlio svet., 23 ir Lake gt. —Rast. V. Kasparunas.

Amerikos Lietuvių Bendrovės "Rubas" nepaprastas susirinkimas dalininkų-šėrininkų įvyks utarninė, rugpjūčio 5 d., 7:30 val. vak. Midos svetainėje, 3242 S. Halsted St. Visi šėrininkai malonėkite atsilankyti, nes gavom svarbių laiškų iš Lietuvos, kuriuose rašo, kad Bendrovė yra pavojuje, todėl kiekvieno šėrininko yra priedermė atsilankyti ir tarti savo žodį. —Komisija.

GERB. Naujienų skaitytojų ir skaitytojų prašomi pirkinį reikalais eiti į tas sankrovas, kurios skelbiai Naujienose.

PASARGA.

DESIGARSINANTIEMS

Klaidos padarytos paskelbime, turi but atitaisytos į 24 val.

Jokie apskelbimai iš streiko apimant vietų nėra priimami. Visi Naujienų draugai prašomi pranešti Naujienų ofisui apie einančius streikus, taut Naujienų darbininkai geriaus raišų žinoti, kaip elgtis su priduoamais apskelbimais.

Pardavimai savasčių, bielizė, automobilų, rakandų, kambarių įrengimams, apšvedimai, asmenų įrengimai ir t. t. turi but iš kaimo apmokami.

Jeigu kurie apskelbimai pasirodo abejotini, Naujienų administracija padėka teise jų netalpinti, kol neįtirs jų teisingumo, ir grąžinti pinigų, jeigu apskelbimo turinys neat-sakys etikos reikalavimams.

Norintieji pasigarsinti į sekamos dienos Naujienas, turi pridout savo paskelbimą ne vėliau, kaip 9 val. vakaro.

REIKIA DARBININKŲ

MOTERŲ

REIKIA patyrusios stenografės ir advokato ofisą.

Atsiskaukite tuojau.

A. A. SLAKIS, Advokatas, 77 W. Washington St., Tel. Dearborn 9057.

REIKALINGA moteris ar mergina, gali but su vaiku. Reikalinga gelbėti prie namų darbo ant farmų.

Box 17, Rd. 3, Benton Harbor, Mich.

REIKIA — Jaunos merginos prie namų darbo.

Atsiskaukite 1510 So. Hamlin Ave.

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ

REIKIA salesmanų prie labai smulkių Fovio organizacijos, Chicagoje. Reikia tokių vyrų kurie nebijo sunkiai padirbėti. Geras pelnas užtikrintas gero budo vyrams. Teisingumas butinai yra reikalingas.

Atsiskaukite S. & L. MOTOR COMPANY 3816 So. Wabash Ave.

IVAIRUS SKELBIMAI

PAGRAZINAM NAMUS

Ar Tamistai yra reikalsas savo namą — maliaut, dekoruoti, kalsmuoti, papieioti, arba į naujus namus suidei stiklus? Jei taip tai mes ta visą Tamistos darbą galime atlikti už gana prieinamą kainą — pirma negu duosi kitam virš pažymėtą darbą, atsilaukite kainos pas mus. Kreipkitės: BRIDGEPORT PAINTING HARDWARE CO., 3149 So. Halsted St., Tel. Yards 7282.

STOGDENGYSTĖ

Jūs stogų prakiurimas užtaisomas ir garantuojamas už \$4. Automobilų trokų patarnavimas Chicagoje ir apilinkė. Įstaiga 34 metų senumo. Didžiausia ir geriausia stogų dengimo įstaiga Chicagoje. Tik patyrę unijos darbininkai samdomi. J. J. Dunne Roofing Co., 3411-13 Ogden Ave., Phone Lawndale 0114.

PARSIDUODA AUKSINES MAINOS

O tai yra namas ir 5 lotai žemės, namas yra visų augstų, prie didelio kelio 15 myli nuo Chicago, kur yra puikiai įtaisyta salūnas. Parduosiu už teisingą pasiūlymą. 453 Vermont St., Blue Island, Ill.

UŽKVIETIMAS

Aš nupirkau Aptieką patentuotų vaistų ir visokių smulkmenų; kaip tai: visokių biterių, mielių, pauderių ir daugybę kitokių smulkmenų; taipgi cigary, tabako, laisikams popierių su gražioms dainoms, svietiškių knygų ir maldaknygių, šalto gėrimo ir šaltos smetonos.

Užkvičiu visus atsilankyti. Su gdozės.

JUOZAS BIELACKAS,

4602 So. Wood St., Chicago, Ill. Tel. Lafayette 6256

PARDAVIMUI

PARSIDUODA bužernė ir grosernė visokių tautų apgyventoj apilinkė, lysis 4 metams, 4 ruimai pagyvenimui; pirkite gana pigiai. 821 W. 34 St., Chicago, Ill.

PARSIDUODA garadžius 26 karų didumo, senas ir gerai išdirbtas biznis per daug metų, kartu pardsiduoda automobilis ir daug stako. Priekistas — partnerių nesutikimas. Kreipkitės antrašu. 1541 — 46 St. Užpakalį garadžius, Klauskit Dick.

PARDAVIMUI gasinis pečius su pritaisyta gaso plate ir Brunswick Victrola, tik biskį vartota.

1502 W. 18 St. II fl. frontas

NEPAPRASTAS BARGENAS

Pardavimui Ice Cream parloras ir nūnkštų gėrimų, kėndės, cigarat, cigarečių ir visokių smulkių daiktų krautuvė geriosios apilinkės ½ bloko nuo lietuviškos bažnyčios ir mokyklos, 1 blokas nuo public mokyklos. Parduosiu ar mainysiu ant namo. Priekistas pardavimo, turiu du biznius ir esu našlys.

1437 So. 49th Court, Cicero, Ill. Tel. Cicero 8027

PARSIDUODA grosernė senai biznis išdirbtas; arti lietuviškos bažnyčios ir mokyklos. Biznis cash. Turi buti parduota greitu laiku. Atsiskaukite 4541 So. Hermitage Ave.

PARSIDUODA pigiai ar mainysiu ant miesto prepatės 41 akro farmą, tinkama vieta padaryti parkui; del daugiau informacijų malonėkite matyti Mike Alkonis 404 W. 11 St. Johnston City, Ill.

PARSIDUODA pigiai ar mainysiu ant miesto prepatės 41 akro farmą, tinkama vieta padaryti parkui; del daugiau informacijų malonėkite matyti Mike Alkonis 404 W. 11 St. Johnston City, Ill.

PARSIDUODA grosernė ir "Delikatesen" krautuvė, senas, išdirbtas biznis. Parduosiu su visais įrengimais. 919 W. 63rd St.

PARDAVIMUI bučernė ir grosernė lietuvių apgyventoje kolonijoje — biznis išdirbtas. Atsiskaukite 3336 Lowe Ave.

HOTELIS — 34 kambarių, restauranas ir nesvaiginamų gėrimų parloras, garu šildomas, yra elektra, bėgantis vanduo, pardavimui pigiai. Pardavimo priekistas — persiskyrimas partnerių. AMERICAN HOTEL, 7622 W. 61 St., Argo, Ill.

PARDAVIMUI grosernė su namu, 4 gražūs gyvenimui kambariai, vana, elektra ir gasas, randasi prie 1627 Newberry Ave., pusė cash — lengvi išmokėjimai. Pardavimo priekistas — liza. Sautite telefonu Canal 3731

PARDAVIMUI HOTELIS ir vasarinis resortas, galima aprupinti iki 30 asmenų; su visais įtaisymais, rakan-dais, vištoms, galvijais ir t. t. Kas pirmutinis — gaus didelį bargeną. Priekistas — mirtis šeimynoje. Geistina kad butų Cash. J. PARNARAUSKAS, Woodbaro, Wis.

GROJIKLIS .PIANAS

Iš priekistas neturėjimo darbo ir reikalingumo pinigų, aš parduosiu savo \$700 vertes grojklį, pianą ir 87 roletius, su gėrimais ir kabinetu už \$100

ir \$18 storage iškaščių. Klauskite Mr. Frank piano. 1389 Milwaukee Ave. Pirmas augstas.

PARDAVIMUI Cigary, Tabako, Ice Cream ir visokių mažmožių krautuvė. Turi buti parduota greitai šią savaitę, nes apleidžiu miestą. Pasiskubinkit, bargenas, 3302 S. Union Ave.

PARDAVIMUI Duonkepnykla. Kepama visokia duona, sena vieta, arba mainysiu ant namo. Kreipkitės 8651 Baltimore Ave., So. Chicago, Ill.

NAMAI-ZEMĖ

PARDAVIMUI 2 augstų medinis namas, yra visi įrengimai, apšildomas, del 1 ar arba 2 šeimynų, netoli Crane Co. Parduosiu labai pigiai. 4231 So. Washtenaw Ave.

PARDAVIMUI 3 augstų murinis namas, geriausiame padėjime, rendos daugiau kaip \$100 i mėnesį. Kreipkitės prie savininko trečias augstas. 2048 W. 22nd Pl.

NAMAI-ZEMĖ

BARGENAS; pardavimui namas, 6 pagyvenimui, 2 po 6 kambarius, 4 po 5 kamb. Murinis namas, cementuotas beizmantas, elektra, gasas, maudynės. Viskas naujos mados. Parduosiu pigiai. Priekistas patirsit ant vietos. Antanas Pocius, 4306 S. Wood St., 3 lubos frontas.

PARDAVIMUI biznio kampas, 4572 Gross Ave., krautuvė 8 kambarių gyvenimui, garadžius del 2 mašinų, 3 lotai pardavimui.

Pardavimui didelis namas. Štoras, salė, kambariai pagyvenimui ir 6 flatai. Mėnesinių įplaukų \$215. Atsiskaukite J. SCHULTZ, 4628 So. Wood St.

BARGENAS! Turi buti greit parduotas murinis namas su extra lotu, 2 flatai 5 ir 6 kambariai; formu šildomas, elektra, vanos, šiltas vanduo, 130 — 15th Ave. Melrose Park, Ill. Savininkas gyvena 1335 — 48th Ct., Cicero. J. GUŠČIUS.

PARDAVIMUI 2-ju augstų murinis namas, 4-6 kambariai, extra lotas prie šalies ir garadžius; namas labai gerame stovyje, furas apšildomas, rendos \$50 i mėnesį, arti prie parkų. Kaina \$11,700. 5351 So. Artesian Ave.

PARSIDUODA pigiai ar mainysiu ant miesto prepatės 41 akro farmą, tinkama vieta padaryti parkui; del daugiau informacijų malonėkite matyti Mike Alkonis 404 W. 11 St. Johnston City, Ill.

PARSIDUODA pigiai ar mainysiu ant miesto prepatės 41 akro farmą, tinkama vieta padaryti parkui; del daugiau informacijų malonėkite matyti Mike Alkonis 404 W. 11 St. Johnston City, Ill.

PARDAVIMUI 2 augstų murinis namas, 3 flatai, elektra, gasas, rendos \$61 i mėnesį, kaina \$4000. 537 W. 45 St. Tl. Yards 1696

PARDAVIMUI labai puikiai įrengtas 2 flaty namas ant kampo 61 St. ir Talman Ave. Turi but parduotas šiandie už daug pigiau negu man kainavo pastatyti; kaina \$17950. 6100 S. Talman Ave. Tel. Prospect 0604

EXTRA BARGENAS! Savininkas išvažiuoja ant farmų, Parsiduoda murinis namas, 3 aukštų, 6 flaty po 4 kambarius. Elektra, gasas, aukštas beizmantas.